

SZABOLCS

(Telefonsz. az interurban hálózatban: 132.)

HETI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV., Széchenyi-ut 27. szám.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

Tanítóknak és jegyzőknek 4 kor.

Az iparosokhoz!

Egy minden tekintetben csak helyeselhető, következményeiben nagyfontosságú, eszközeinek megválasztásában csodálatosan gondos és megfontolt mozgalomról jutott el hozzánk a hír. Szociális irányu egyesületek legfontosabbja, a katolikus legényegyesület van alakulóban. Az eszme nem új, a vágy az egyesület után hónapok óta élt már kifejezetten is és nyilvánult meg csendes mozgalom alakjában, míg végre a kezdő lépések is megtették a terv megvalósítására. — Két gyűlésre jöttek össze azok, akik részint rendes tagjai, részint az ügy iránti lelkesedésből, pártolói akarnak lenni az egyesületnek. — Megvitatták az alakulás körüli teendőket, az alapszabályokat, és tömegesen jelentkeztek eddig is már a belépésre, jelezve mindjárt a kezdetén is ezzel, mily szükségesnek látják magok az iparos legények az egyesület megalapítását városunkban is, hol több mint 400-ra tehető csak a kath. vallású legények száma.

Sajnos, még egy évtizeddel ezelőtt is az iparosok kiképzése, a tanoncok iskolázása, gondozása, a velük való bánásmód nagyon is szármalmas képet nyújtott. Természetes következménye volt ennek az iparosok nagyrészének alacsony intelligenciája egyrésztől, az iparos pályától való idegenkedés másrésztől. Még megerőltetéssel is, de mindenki csak a lateiner pályára akarta nevelni gyermekét, meg nem gondolva, mily átkos lesz és lett is ennek a következménye.

Ujabbán kezd egészségesebb fel fogás uralkodni e téren. Tanonc iskoláink megfelelőek, a beiskolázás kitünő, a feyelem semmi kívánni valót nem hagy hátra; iparos tanonc otthon van alakulóban, ahol családias élet, bánásmód, nevelés által az eddig oly sok kifogás alá eső tanoncok valósággal a vadságból, a rakoncátianságból ragadtatnak ki, hogy végre megszűnjék az iparostanonc az életben a közönség réme, a rossz diák ijesztő mumusa, a vicciapok állandó alakja lenni.

Bármennyire becsújuk is az illete-

kes körök nemes törekvését itt, bármennyire honoráljuk az állam támogatását, anyagi segítségét, teljesen befejezettek az iparoképzést itt még nem látjuk, mert ép akkor hagyatnak magokra (ugy 17—20 éves korukban) az iparos ifjak, amikor — legénysorba kerülve, de még elég gyermekes ésszel és gondolkozással — leginkább szükségük van a további gondozás, támogatás, jellemképzés és önművelésre. — Ezt tetőzi be a legényegyesület, ezért üdvözljük azt mindjárt alakulása kezdetén örömmel s ajánljuk fel támogatásunkat tőlünk telhetőleg s hívjuk fel a nagy közönséget is annak minél szélesebb körű s buzgó pártolására.

Azonban, hogy felbuzdulásunk érthető legyen, itt adjuk röviden, hogy mi is a legényegyesület célja.

I. Az iparos ifjuság *valláserkölcös* kiképzése. A hitben hideg s erkölcsileg megméltelyezett iparosifjuság nagy tömegből ki akarja ragadni azokat, a kik a tisztességes családi otthonból, az örökös szülői felügyelet alól kikerülve, még *romlatlanok*, vagy legalább a *jónak* és

Szerelm és hála.

A brassói gyorsvonat egyik pullmann-kocsija fülkájében álmosan nyújtózkodott egy szürke utazóruhás fiatalember. Nagyot ásítva nyújtotta ki erőteljes tagjait, majd hirtelen talpra ugrott és egy rántással széthuzta a fülke függőnyeit. Erős fényt lövelt a kolozsvári hegyek mögött felkelő nap a férfi arcába, ki álmos tekintettel bámult a szeméi előtt gyors iramban elszárguló, a nap fényében ragyogó, harmatos földekre.

Lassan fordult el az ablaktól, megdörzsölte szeméit, rágyújtott egy cigarettára és hozzáfogott, hogy rendbe szedje magát. Órájára pillantott, mely reggeli het órát mutatott, azután kinyitotta a fülke ajtaját, végig nézett a folyosón és elindult az étkező kocsii felé.

A vonat sietve prüszkölt a tavaszi reggelbe s a gróf lassan lépegetve ért kocsija végére. A nagy kocsii függőnyei mind le voltak eresztve, az utasok meg mind mélyen aludtak.

A kocsikat összekötő hidon megállt egy pillanatra és mosolyogva tekintett szét a verőfényes tájon, azután egy rántással kinyitotta a következő kocsit. Alighogy belépett, az erős rázástól, a szennyes, poros, kormos folyosóról azonnal látta, hogy egy másodosztályu

kocsiban van. Itt már tapogatózva ment tovább, mert az erős lökések hol az ablakokhoz, hol a fülkék befüggönyözött ajtajához lödítették.

Szinte hangosan nevette el magát és tovább menve, kíváncsian tekintett be az egyik fülke nyitott ajtaján.

A fekete, poros bőrpárnán egy karcu, magas nő ült, ki az ablak párkányára könyökölve tekintett ki a vonat mellett elsuhanó fákra. A gróf tovább ment néhány lépéssel, majd hirtelen vissza jött és vizsgálódva nézett a fülkébe.

A nő lassan fordította szöke fejét az ajtó felé, végig nézett nagy kék szeméivel az előtte álló elegáns férfira, hirtelen elpirult és elfordította a fejét. A gróf önmagával látszott küzdeni, majd erőt véve magán, belépett.

— Bocsánat, hogy megszólítom, de ha nem tévedek . . .

— Kérem, ne bántson. Jobb, ha nem is ismerjük egymást, gróf ur!

— Nem tévedtem mégsem — szölt a férfi, közelebb lépve a nőhöz — maga az, Zsuzsanna nagysam!

A nő szemébe két könny szökött és mély bánattal tekintett a grófra.

— Én vagyok az, Laci . . . méltóságos uram!

— Ne hívjon méltóságos urnak, hívjon

csak Lacinak, édes kis Zsuzsika, ahogy régen, nagyon régen Lacinak szólított!

Fájó mosoly élénkítette meg a nő szép, bánattól és szenvedéstől sápadt sovány arcát.

— Ne említse a multat, Laci — szölt halkán —, mely magának, az elkényeztetett fiatal gyermek-férfinak csak játék volt, nekem pedig egy szenvedés, egy fájó, hosszú élet . . .

— Ne mondjon ilyet, Zsuzsika, — szölt neheztelve a gróf, megfogva a nő kezét — ne kinozzon ily szavakkal. Ha maga szenved, szenvedtem én is eleget, sokat! És a szép idők, a boldog, fájó emlékek, azok, melyek talán megvigasztalnak, avagy még kesesübbé teszik életemet? Nem tudom. De azt tudom, hogy sóspusztai gazdatisztünk szép leányát, az ábrándos, kék szemű, szöke kis Zsuzsikát, szerelmét, szerelmünket soha elfelejteni nem fogom és nem tudom.

— Az uram, Jóskám bizonyosan várni fog rám az állomáson, — szölt kitérőleg a nő — már régen nem láttam, kíváncsi vagyok rá és kislányomra!

— Hát férjhez ment Zsuzsika? — kérdé a gróf csudálkozva.

Az asszony durcásan felelt:

— Ha maga megnősült és elvette a Schwarzburg hercegnőt, mért ne mehettem volna férjhez Balogh Józsi gazdatisztához, ki

Eisler Károly utóda

Nyiregházán értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy az előhaladott idény miatt a legujabb **napernyőket, turista ingeket** puha gallérral, **szalma kalapokat** jóval áran alul árusítja el.

nemesnek csirája még él bennök. Másrészt erősíteni akarja a gyöngéket s megadni nekik azt a szellemi és erkölcsi önállóságot, amire az élet nagy harcaiban okvetlenül szükségük lesz. Mivel pedig azt csakis életerős, pozitív vallásosság, a kereszténység talaján lehet elérni, azért a katolikus legényegyesület elsősorban a kath. anyaszentegyház szellemében, annak vezérlő elvei szerint működő, vallásos alapokra fektetett társaság.

De nemcsak az! A legényegyesület nem kizárólag vallásos társaság, nem kongregáció. Epen mivel a munkásosztály s kiváltképp a mesterlegények hitbeli és erkölcsös kiképzésével foglalkozik, nem mulaszthatja el, hogy annak anyagi érdekeit is előre ne segítse s ezért

II. A legényegyesület célja a munkának, a tisztas iparnak nagybecsülését megértetni tagjaival s őket minden tehetőségétől kitelhető eszközzel arra nevelni, hogy saját iparukat szerető, azt szorgalmasan munkáló s így önállóságra törekvő tagjai legyenek a társadalomnak. Azért kötelessége a legényegyesületnek nemcsak vallás-erkölcsi, de a társadalmi életre is kiható szak- és művelődési alkotáásokat nyújtani, a tagokat a munkaszeretet, szakismeret, takarékoság stb. nagybecsülése által tisztességes mestereberekké képezni.

Hogy pedig e célt elérje, azért az egyesület szellemét már maga Kolping (az első legényegyesület alapítója) a család mintájára formálta, (ez után indultak a tanoncotthonok is!). A legényegyesület nemcsak száraz oktatások színhelye, de maga is családi szeretettől áthatott nevelő-infézet, vagyis

III. Célja a legényegyesületnek a kölcsönös szeretet és egyetértés (de hiányzik pedig ez!) ápolása által tagjait családi otthonban részesíteni. Minden tagot testvérnek tekint s ezek a család atyjának, az elnöknek szeretetteljes vezetése alatt állanak, ki e családi otthont oly széles, jóformán az egész művelt világot át- karoló alapokra fekteti, hogy minden egyes helyi legényegyesület tagja egyuttal tagja a létező összes legényegyesületeknek s a szabályszerűen felvett iparos-

legény a világ bármely legényegyesületében olyan szerető otthont lel, mint a sajátjában.

Végül, mivel a család alapjára van a legényegyesület fektetve, az abban uralkodó gondos atyai szeretet a tagoknak nemcsak lelki és szellemi javaira, nemcsak békéjére és nyugalomára, de szórakozásaira is kiterjed, vagyis

IV. Célja legvégül a legényegyesületnek a napi munkában elernyedtt s kitért testet és lelket épületes, keresztényes szellemű szórakozásokkal felüdíteni s ez által egyrészt módot nyújtani arra, hogy az iparosifju távöltartassék olyan szellemű szórakozásoktól, melyek nem javára, hanem kárára vannak, másrészt oly tisztességes, polgári ismeretséget teremteni számára, melyben később, esetleges önállósításakor művelt iparoshoz méltó életet folytathat.

*

Itt jegyezzük még meg, hogy ez alakuló egyesület kezdő kiadásainak fedezéséhez mindjárt kezdetben 50 koronával járult Petrovits Gyula apátplébános. Minél több követőt!!

Félmunkások.

Tisztujítás előtt állunk. Még a vak is láthatja abból a lázas sietségből, mellyel egymásután vetik föl a város fejlesztésére vonatkozó terveket. Mindannyi csonka marad, de hát így kell ennek lenni. Csak így lesz egy hatalmas érv választásra, hogy „már kérem, ne nézzük, hogy ki, mi, enyves-hát-e vagy . . . tiszta kéz? — tartsuk meg őket! Annyi szépet, jót gondoltak ki, hogy ha a helyükre mást választunk: ismét elődázódik a sok fontos ügy.

Jó számítás; talán — nem is igaz. Talán csak azért a nagy neki futamodás, hogy még a haszon idejeit elérintsen. Minek egy új embert belecseppenteni az üzletkebe? . . . Hát lehet ez is igaz!

Csak azt nem értjük, miért rántották most hevenyén elő azt a vásárcsarnok-ügyet, mikor ezt a közönség egyáltalán nem kívánja. Miért lett máról-holnapra olyan égetően sür-

ép úgy szeret engem, mint a gyermeket! Törődött maga valaha is a kis leánnyal? Gondolt rá? Talán rém, az anyjára igen! Akkor, mikor más nőt karolt, ki szerelmét pénzért adta magának, nem úgy mint én, ki ártatlanul, tudatlanul, ifju szerelemem teljes hevével vettem magam karjai közé. . .

— De, Zsuzsika . . .

— Ne szakítson félbe! Akkor nem tudtam kit szeretek, de ma már tudom! És látja Laci . . . azért még mindig szeretem magát, szeretem úgy, mint valaha . . . Álmaimban, magános éjjeleken állandóan kísért arca és epedve suttogom a nevét: Laci, édes Lacikám . . .!

A gróf elbizakodott mosollyal fogta meg az asszony kezét:

— Édes Zsuzsikám!

— Hozzám ne nyuljon! — kiáltott az asszony, miközben ellökte magától a gróf gyűrűs, lágy kezét. — Közöttünk vége mindennek. Ha szerelmem a magáé is, de lelkem az uramat, hites uramat szereti, ki úgy szeret engem, mint én magát, kis lányunkat, mint a magáét, ki eltekintett botlásomon és magához vett melegséggel, rajongó szeretettel! Ha pokol is az életem, ezt a jellemes, derék embert, ezt az igazi férfit nem szabad megbántanom még gondolatban sem! Ezt vegye tudomásul, gróf ur! Amit mondtam,

nem pillanatnyi felháborodás, de keservesen átszenvedett éjjelek, a kín és fájdalom, a vágyódás, epedés és kötelességtudás, a test, szív és lélek elkeseredett harcának szülötte!

— Erdőpatak! Egy perc! — hallatszott a kalauz harsány hangja.

— — — — —
— Ki volt az a nő — fordult urához a grófné — akinek köszönt maga, kedves barátom, mikor kiszálltak?

— Egy ismerősöm — szólt elgondolkozva a gróf, azután egy monoklis, elegáns úrhoz fordult, ki a grófnéval jött ki a kis erdélyi állomásra.

— Hát te kedves Egon, mióta vagy nálunk?

— Négy napja — szólt az uracs és titokban megszorította a grófné fehér glasszékesztyűs kezét.

Mielőtt eljadt a kocsi, a gróf magához intette a szolgálattelvő hivatalnokot:

— Kérem, intézkedjék, hogy az esti gyorshoz bérelt fülkém legyen!

— Hova megy ismét? — kérdé a grófné urától.

— Talán ezzel a nővel megy Pestre? — tette hozzá kacagva.

— Dolgom lesz a fővárosban — szólt a gróf komoran. — Fenn maradok két hétig.

A grófné vigan pillantott Egon urra, ki mosolyogva suttogá: Ismét két hétig egyedül!

gős egy pár érdekeltnek a telekeladási s ismét egy pár kereskedőnek az üzletföldülési ügye?

Talán, mert a közvélemény megfizelett hangja úgy kívánja? Vagy, mert városatyák is érdekelve vannak s azok szorgalmazzák tükön-bokron keresztül? Vagy, hogy ezt is föllehessen majd használni kortes-célra?

Mindegy.

A vásárcsarnok szükségességét nem lehet kétségbe vonni. Nem is az ellen van kifogásunk, hogy felépítsék. De miért nem fejez be előbb egy építkezést a város, mielőtt a másikba fogna?

Kész már a vágóhid?

A csatornázás teljes?

Hol a vízvezeték?

Mi van a kövezés-, aszfaltozással?

A téglagyár rendben?

Egy tennivalója a városnak s ezeket mind félbehagyva, most már vásárcsarnok jár az eszük. Kidobtak előmunkálatokra, szakértőkre, kísérletekre, tanulmányutakra jókora összeg pénzt s ime: megreked minden, mert a Zöldsegtéren van több, nem jól jövedelmező, de busás pénzért eladó telek. Ez nem okos városvezetés.

A hasonló kapkodás azt a hitet kelti a nyugodtan szemlélő és apró kis üzletektől távol álló közönségben, hogy csak a tervezésekhez, költségvetésekhez, azoknak még meg is szavaztatásához van „szakértelem és feltűnő készség“. Gyakorlati kivitelől azonban fáznak, nehogy kiszüljön a hiba. És ehhez nem is elég a beszéd, magyarázat vagy folyékonyan előadott felvilágosítások.

Legszebb ékszerek

13 próbás ezüstneműek, pontos órák, alkalmi ajándéktárgyak legolcsóbban

Sándor Rezső

elismert szolid ékszerésznél

Nyiregyházán, Városház-u. 3. sz. a.

kaphatók.

Iparosvilág.

Választás. Az iparos tanonciskola felügyelőbizottságában azzal, hogy Pisszer János gondnok lett, egy tagsági hely üresedett meg. A kedden tartott ipartestületi előljárósági ülésen erre a helyre Lakatos Lajost választották meg.

Ajándék a munkásoknak. Ritka, szép példáját adta a Nyiregyházi Takarékpénztár Egyesület és Bleuer Lajos, a takarékpénztári építkezés vállalkozó mérnöke a munka megbecsülésének. Munkásaik között 1500 koronát osztottak ki jutalomképen, amiért az építkezésnél olyan szorgalmasan és minden zavar nélkül dolgoztak. Megemlítendő, hogy a rájuk eső részt még az elenyészően csekély számú szociálisták is szó nélkül elfogadták, holott az építkezés megkezdésekor nagy fennen kiabáltak, hogy „csak szociálista fog itt dolgozni s annyiért, amennyiért mi akarjuk!“ mikor pedig nem sikerült a megfélemlítés, esküdt ellenségei lettek a vállalatnak. Az éhség azonban jó

tanácsadónak bizonyult: szépen beadták a derekukat s most meg sem nyikkannak. Dolgoznak a többivel s csak álmukban gondolnak rá, hogy ők szociálisták is volnának. Ime: itt nem lehet erőszakoskodni, csend van, rend van. Mikor lesz már mindenütt így?

Nem kell elfogadni. Önérzetes munkaadó nem fogad fel az alábbi helyekről jelzett szakmabeli munkást:

Nagyváradon sztrájkba léptek a kőmives, ács- és földmunkások, mozgalom előtt állanak a bádigosok, vas- és fémmunkások.

*Budapest*en a bádigos- és szerelőmunkások mozgalom előtt állanak. A város zárlat alatt áll.

Kolozsvárott az asztalos munkások, mivel hatalmi követeléseiket a munkaadók nem teljesítették, sztrájkba léptek. Ugyancsak Kolozsvárról kapott értesülésünk szerint az összes építőipari szakmákban mozgolódás észlelhető.

Cegléden sztrájkba léptek a kőmivesmunkások.

Szeged asztalosok, lakatosok és bádigosok részére zárlat alatt áll.

Gödöllön a kőmivesek sztrájkja.

Csongrádon és *Kiskunfélegyházán* a kőmivesmunkások mozgalom előtt állanak.

Pozsonyban a mázoló munkások sztrájkba léptek. A kőmives- és ács munkások részére zárlat alá helyezték a várost.

Szarvason kiűtött a kőmivesek sztrájkja.

Aradon sztrájkba léptek a festőmunkások.

területen fekszenek, így például Debreczen területe 95 ezer hold s így igen sok tanya tartozik hozzá, melynek lakosai a város lakosságához számítatnak, míg ellenben Nagyvárad lakossága úgyszólván kizárólag a tulajdonképeni városi lakosságból kerül ki. Nyiregyháza város lakosainak száma 40 ezer, ebből legalább 15 ezer tanya.

Nagyvárad igen szépen fekszik a Sebes Kőrös két partján, a Kalvária nagyváradi szőlőhegy alján.

A vasutról megérkezve szembe tűnik a káptalan nagy épülete, a kath. püspök székháza és a püspöki palota épülete, közelében az árnyas, jól gondozott Schlauch-parkkal.

A Fő-ut a vonattól kezdve aszfalttal van burkolva, a Fő-utcán már csak néhány ósdi földszintes házat találunk, az új épületek többnyire 2—3 emeletes díszes paloták s ami a város haladását legjobban bizonyítja az, hogy a mellékutcákban egymásután épülnek emeletes bérházak, paloták.

A város központját és egyuttal legszebb terét a Bémer-tér képezi; a tér nem nagy, egyik szegletében a gyönyörű Szigligeti-színház, a térnek két oldalán 3 emeletes házak 4 elegáns kávéházzal és díszes üzletekkel, a térnek a másik végén a Kőrös folyó vashidja. Az egész tér parkirozva van.

A Kőrös hidján átmenve az Ujvárosba érkezünk és pedig először a tágas, nagy Szent László-térre. Ez a tér még csak most várja a rendezést, itt három nagy monumentális épület kelti föl figyelmünket, egyik az ujonnan épült díszes városháza, másik a gör. kath. püspök új, mesés luxussal berendezett palotája és least not least az új Fekete Sas szálloda 3 utcára nyúló óriási terjedelmű fedett passageával, melyekben igen sok üzlet, cukrázda, mozgószínház talál kényelmes elhelyezést. Ilyen nagyszabású fedett passage-t Budapest sem lehet találni, mintául talán a milánói galleria Vittorio Emanuele szolgált, mely Európában a legkiválóbb.

Megemlítendő még különösen a Rhédey-kert parkjával, melyben a nyári színház és a sporthelyiségek találhatóak, a nagy terjedelmű modern honvéd hadapródiskolával, körülötte szebbnél-szebb villák épülnek.

A katona városban a hajdan híres vár falai láthatók, ez és a vár—velencei városrész még nem fejlődött a többi városrészsel egyenlően.

A kereskedelem és ipar rohamosan fejlődik, már számos nagy gyár alakult, hol ezer meg ezer munkás tesz szert biztos jövedelemre.

Megemlítést érdemel a Kőrös partja, melynek egyrésze szépen van parkirozva, ellenben a Bunyitay-liget a Kalvária-hegy tövében el van hanyagolva.

A Kalvária-hegyre néhány perc alatt eljuthatunk, onnét gyönyörű kilátás nyílik a városra; a hegy szőlővel van beültetve, sok nyaraló és rendes lakás épült rajta.

A várost 26 kilométer hosszúságban villamos vasut szeli át, a városi élet élénkségének fokmérője a folyton fokozódó vasuti forgalom.

A város közelében két szép és nagyon látogatott fürdő: a „Püspök“ és „Félix-fürdő“ vonzza a turistát; valamivel tovább fekszik Rév érdekes cseppkőbarlangjával; június havában a budapesti turista egytettel tettünk oda kirándulást; azonkívül nagyon érdekes a Jád-völgye, Csucsá, továbbá Biharfüred és vidéke.

Dr. Zinner Samu.

Mezey és Széles

épület és műlakatosok

Nyiregyháza, Szarvas-utca 38

Készítenek vaskapukat, sirkerítéssókat legizlésebb kivitelben; ugyszintén **takarék-tűzhelyeket** bármily kivitelben és teljes garanciával.

Állandó nagy raktár

fürdőberendezési tárgyakból, fürdők és vivezeték berendezését elvállalják. Kompiett fürdőszobákat a legrövidebb idő alatt be tudnak rendezni, egyben a javításokat is a **leggyorsabban eszközölnék.**

Nagy súlyt fektetnek

különösen permetezők és szivattyus kutak javítására. Minden megrendelést azonnal elintéznék.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri teljes tisztelettel:

Mezey és Széles.

KIFOGYHATATLAN ROVAT.

Urak és — munkások.

Évek hosszú sora óta az ebből élő senki szorgalmasan távolítja el — összehozás örve alatt — a munkásosztályt a középosztálytól. Szitják a gyűlöletet s a jóra való munkásokat ellenségévé teszik a szoros értelemben vett polgárságnak.

Pedig közel állanak egymáshoz. Találunk munkást (az igaz, hogy Nyiregyházán csak hirmondónak vannak szociálisták) ki lelki műveltség tekintetében vetekedik az „ur“-ral. Ime egy kis példa:

Két 8—10 éves gyerek áll egymással szemben az ut közepén, kezükben éles kőmely bármelyik pillanatban a másik fejéhez repülhet. Az utca két szélén bámész tömeg alakul ki, várva: ki lesz a győztes? ... Köztük urak is.

És egy butorgyári munkásnak kell közbelépni, szét zavarni a két veszekedő hajlamu legénykét, hogy kárt ne tegyenek egymásban, mert másnak nem jutott volna eszébe.

Ki volt itt a komolyabb, nemesebben gondolkodó? Az ur-e, vagy a munkás? — Egy ilyen kis jelenet jobban beszél, kötetnyi tömeglélektani tanulmánynál.

Csak ne volna jó kereset az osztályellentétek kiélesítése!

H. K.

„Bukjel-szoknyás“ kanász.

Pesti kávéházak, „mi tudósok“ fajta fűstkéményei a vidéket csak úgy ismerik, úgy festik, mint az „erkölcstelenség, aljasság“ fióktelepeit. Szóval, mint az önmaguk körét.

Sajnos, népünk, ha nem is olyan mértékben, mint maguk igazolásául hirdetik, már romlott. De romlottságát a várostól kapta. Onnan, hol már a fiatal lányok is a legdivatosabb, más szóval legselejtesebb, piszkos vonatkozásokkal tele dalokat dudolják.

S a dal leggyorsabb, legbiztosabb közvetítője, röpitője a mételynek. A fővárosi ocsmányság-termelők az okai minden elszomorító tünetnek, melyek közé még az olyan enyhébb kiadást is számíthatjuk, mikor — a kanász azt éneklí, hogy: „Ezt a szoknyát

Egy hölgy

ki szereti az egészséges bőrápolást és különösen a szepülket emulasztani, valamint lágy, bársonyos bőrt és hófehér arcot akar, csakis Bergmann & Co., Tetschen a/E.

STECKENPFERD
liliomtejszappannal (Steckenpferd védjegy) mosdik. Kapható minden gyógyszerár, droguéria és illatszerkereskedésben. Darabja 80 fillér

Nagyvárad.

Bár kétségtelen, hogy az állami centralizáció, de különösen a vasutpolitika folytán csakis Budapest fejlődött ki igazi nagyvárossá, mégis szerencsére vannak egyes vidéki emporiumok, melyek részben kedvező fekvésöknél, részben a lakosság kitartó tevékenysége, a helyi hatóságok áldozatkész buzgalma folytán jelentékeny haladást tüntetnek ki.

Ezek közé a városok közé sorozható Nagyvárad.

A város fejlődését a következő számok világítják meg: lakosainak száma volt 1850-ben 22 ezer, 1870-ben 28 ezer, 1881-ben 31 ezer, 1891-ben 38 ezer, a legutóbbi az 1911-iki népszámlálás szerint a 60 ezret meghaladja.

Ha összehasonlítjuk a lakosság számát Debreczennel, mellyel élénk versengésben van, úgy látjuk, hogy Debreczennek 30 ezerrel több a lakosa, ha pedig a két város forgalmát, fejlettségét hasonlítjuk össze, úgy véleményem szerint Nagyváradot illeti a palma.

A lakosok számából magából az egyes városok nagyságára, ipari és kereskedelmi forgalmára következtetést vonni nem lehet, a számokból helytelen következtetéseket vonnak le a viszonyokat nem ismerők főleg azért, mert különösen a nagy alföldi városok óriási

ugy hívják, hogy bukjel-szoknya... Már egy ilyen nóta is elég, hogy a tiszta falusi lélek egész más világba kerüljön; oda, ahol már a gyöngye szellő is: — méreg.

Ilyesféle nótákkal kíséretet haza a kanász a disznókat legelőjükről. Az előkelő társaságok csak nem maradhatnak kanász-színvonalon? Ők — ezen már túl fognak menni.

Baltazár!

Óh Baltazár!

Térj magadhoz végre már.
Fejetlenül kiabálsz,
S egyre szekularizálsz!

Hivóidtól tanuld meg:
Jog s törvény kit illet meg?
Amire Te éhezél,
Abból mit sem élvezel!

Hagyd békén a papokat,
Róm. katolikusokat.
Testvériiddel tanuld meg:
A másét ne kívánd meg!

Róm. püspök ha lehetnél
S Nagyváradon székelnél:
Elátkoznádt Baltazárt,
Aki szekularizált!

Zöld víz, piszkos víz.

A „Népkert“ ihleti újra lantom. A szép, az üde, az elhanyagolt, a — mindenki mostohája. Másutt az ilyen kert megbecsülhetetlen volna; s mint a vasut mellett levő, tehát jó fekvésű sétálóhely olyan kedvelt volna, hogy még hétköznap is tul volna tömve.

Viszont az is igaz, hogy másutt a város a legkiválóbb gondoskodással szépítené, fejleszténé, ha neki volna egy „Népkert“-je. Nem tartauák este 9 óra után zárva, ellátnák világítással, vagy legalább arra ügyelnének, hogy a szökőkút vize ne legyen zöld is, és — bocsánat, ez a neve: — büdös.

Tessék csak elmenni mellette valaki olyannak, akinek jogában áll rendelkezni, akkor talán teljesítené kötelességét s megszüntetné azt a nagy ellentétet, ami a víz szaga és a közeli virágok illata között van.

Azt szokták modani, hogy az intéző körhöz tartozó egyet kell valaminek megtörténnie, akkor nyomban jön intézkedés, ja, vitás. Nem kívánunk olyan rosszat, hogy a népkerti víz bárki ablaka alá folyjon egy reggelre, de kérjük a várost: ne legyen az a jó hely Hamupipőke.

Ha pedig nem akarnak törődni vele, tessék kivágnak a fákat s telkekre osztva eladni az egész területet. Ebből még az a haszon is volna, hogy nem szurna az elhagyatottság senkinek sem szemet és esetleg a felosztásnál nem várt mellékjövedelem is akadna.

Igaz ugyan, hogy nem — mindenkinek.

Rökönyödnek már!

Még csak fél hír hallatszik róla, hogy egy társaság új gőzfürdőt épít s már a város észrevette, hogy az ő piszkító intézete egyáltalán nem felel meg a követelményeknek. Eddig hiába volt minden panasz, a város a dinnye (?) szerepében tetszelgett önmagának. Most készül egy versenytárs akadni, menten fölnyílik a szemük. Látják, hogy a mostani körülmények között a versenyben alul maradnak. Hogyha másüvé lehet majd menni, még az ingyenjegyesek sem mennek a városi „feredőbe“.

Ezt kikerülő, most már elhatározták, hogy a Sostó fürdőjének teljes berendezése után (1914-ben? Szedő.) modernül átépítik az egész gőzfürdőt! Eddig nem jutott eszükbe?! Bünyös hanyagsággal bosszantották egy egész város közönségét, mely a Bessenyei-kör emlíni úgy megfinomodott már, hogy legfőbb a tejszin volna méltó nekik a fürdésre.

Most már kitűnt, mi kell ahhoz, hogy a város a tervekjavóláson, saját előnyük keresésén kívül a közönség érdekeivel is törődjék! — Külső erőszak! Nem kérés, nem panasz! Kéacszerítés! Akkor esetleg lerázzák magukról a semmittevés porát.

Müller Rezső

festész

Nyiregyháza, Szarvas-utca 19.

Vállal: Templom-, cim-, szobafestést, aranyozást és mázolászt.

Tanügy.

Polgári iskola Polgáron. Polgár község lakóainak számánál fogva elérte azt a határt, amikor beáll rá nézve a polgári iskola felállításának kötelezettsége. Dr. Wilt György kir. tanfelügyelő a község előjáróságával a tárgyalásokat már meg is kezdte s ha Polgáron nem akad valami hiba, egy új polgári iskolával gazdagabb lesz vármegyénk.

Óvónőválasztás Polgáron. Dr. Wilt György kir. tanfelügyelő einöklése mellett a polgári közs. óvoda felügyelő-bizottsága az elhunyt Kollár Jolán óvónő helyére Hiszem Ella okl. óvónőt választotta meg.

Plessné Szilágyi Mária nyirábrányi áll. óvónőnek a vall. és közokt. miniszter 2 havi szabadságidőt engedélyezett és helyettesítésére Kozma Anna okl. óvónőt, budapesti iakost küldte ki.

A nyirábrányi áll. el. iskolának új épületben való elhelyezése a megyében a legégetőbb tanügyi kérdések egyike. A helyi érdekeltségek az építkezést elkeseredetten sürgették, mire a vall. és közokt. miniszterium a régi romhalmaz részben való befedésére 161 (Egyszázhatvanegy) koronát engedélyezett.

Ujfehértón erősen megnövekedett a ref. tankötelesek száma, úgy, hogy most a VI. tanítói állás szervezése is szükségessé vált. A szervezés már hivatalos uton folyik.

Államsegély. Az elmúlt héten a következő államsegélyeket utalta ki a vallás és közokt. miniszter: Czimbolinecz Emil nyiregyulaji gk. tanító 374 K tandijkárp., Csillám Péter nyirlugosi gk. tanító 100 K III. korp., Takács Ferenc szabolcsveresmarti ref tanító 446 K tandijkárp., káliósemjéni gk. isk. 505 K tandijkárpótlás.

Uj tanítói állások a vármegyében. A vall. és közokt. mk. miniszter a tisztaeszlári gk. tanítói állás szervezéséhez 900 K-val, a nyirbogyáni II. róm. kath. tanítói állás szervezéséhez szintén 900 koronával járult hozzá f. évi szept. 1-től kezdődőleg. — A Nyiregyháza melletti királytelki szőlőskertben hasonlóképen szükségessé vált a II. tanítói állás szervezése.

Ékszer és ezüstmű
vásárlásnál forduljunk bizalommal Magyarország legnagyobb ékszerüzletéhez a Lőkövits Arthur és Társa céghez Debreczenben.

HIREK.

— **Samassa érsek ünneplése.** Negyven évet csak leélni is isteni kegyelem, százszor inkább az negyven évig működni egy pályán s ez alatt mindenütt jöttenni, áldást árasztani, másoknak élni. Samassa József dr. egri bíboros-érsek halát adhat a Mindenhatónak, Ő megérte ezt! Megérte szellemi s testi erejének épségével, megérte szerető, tisztelő tizezrek öröme.

Nyiregyháza város különösen sokat köszönhet a nemeslelkű főpápnak. Olyan templommal ajándékozta meg, melyre, mint legnagyobb díszére, örök időkn büszke lehet. — A katolikus egyház kifejezést is adott vasárnap hálójának, ragaszkodásának főpapja iránt. Fényes segédlettel abbatialis (apáti) misét tartottak, mely után Petrovits Gyula apátplébános kiemelte a nap jelentőségét és reánk való vonatkozásait; nem feledkezve meg felemlíteni a kegyes főpásztor rendkívüli figyelmét, gondosságát, nagylelkűségét épen Szabolcs és Nyiregyháza iránt.

Az egri egyházmegye kiváló fejének érdemei nemcsak abban a körben

Mentőszekevények

teljesen felszerelve 7 koronától feljebb kaphatók, továbbá egyes részei külön is.

Sérvkötők, haskötők és mindenemű kötszereket mérték szerint készít

Blumberg József specialista, Nyiregyháza.

Telefonszám 96.

(Katholikus parochia épület)

Alapított 1880.

Illatszerek.
Piperecikkek

Gummiárúk.
Betegápolási cikkek.

ismertek, melyet minden nagysága mellett is csak szüknek mondhatunk, nem, hite, kiválósága megszerezték neki püspök társai szeretetét s a legmagasabb körök elismerését is. Bizonyosága ennek, hogy még I. Ferencz József is üdvözölte jubileuma alkalmából.

— **Öröm a városházán.** Szerdán érkezett meg a városhoz az államsegély, mely legközelebb kiosztásra kerül. Nem is látni most busongó arcot az egész városházán. Mindenki várja már a kis pénzt, hogy kézzelfoghatólag bizonyosodjék meg az állam létezéséről. — Érdekes volna azonban tudni, hogy majd mire megy a sok korona, s hogy mennyi nem volt már előre — lekötve.

— **Megindult a villanyos!** Ma reggel 7 óra 25 perckor indult el az első „hivatalos” villanyos a Sóstóra. A miniszterium, vármegye, város képviselői a társaság kiküldöttei foglaltak helyet az izléses külsejű vonatban, mely az eddigi jelek szerint teljes megelégedéssel fogja lebonyolítani a közlekedést. Déliben ünnepi lakoma volt ugyancsak a Sóstón.

— **Kisvasuti örömök.** Vasárnap este — hiszem — sokan megfogadták, hogy többé a mi Nykv. kocsiira nem ülnek. De hogy is ülnek, mikor az a lelket is kirázza belőlük. — Vasárnap pl. eltört valami „szerkezet” a hidon innen visszajövet s a kocsik jó kis ideig a talpfákon dőcögtek. Rázás volt olyan, mint az orvosságnál „használat előtt.” A közönség megijedt, kiugrált a vonatból s gurult lefelé a töltésről. Nagysokára érkezett meg a segélyvonat, mely haza szállította a halálra vált utasokat. — Ideje már, hogy meginduljon a várva-várt . . . villanyos.

— **Szemérmetlen asszonyok.** Harmadikán volt Nyiregyházán a sorozás. És ekkor megesett az a botrány, hogy nők furakodtak oda a sorozás előtt álló legények közé. S nem aggódó anyák, vagy feleségek voltak, hanem a polgári osztályhoz tartozó nőnek nevezett alakok. És a rendőr? Szó nélkül tűrte. *Egy anyát* kivezetett a csendőr, azután az előszobában ácsorogtak tömegestül. — Gyönyörű erkölcsök. Csattanós bizonyíték a „Szabolcs” anyai, a közérkölcstelenséget tárgyaló cikke mellett.

— **Nappali tolvaj.** Kerülő Mihály balsai gazdának még nem volt kicsépelve a buzája s már is eltűnt belőle kilenc kereszt. Tanakodott rajta eleget, kinek a keze működött itt közre, nem tudta kisütni. Szólt tehát a csendőröknek s ezek rövid úton kinyomozták a tettest. Berei Sándor, balsai legény vitte el a 9 keresztet, még pedig fényes nappal, szekéren szállította el. Büntetését meg fogja kapni.

— **Tüzek a határban.** Legsomorubb, mert legdusabb rovat ilyenkor a „tüzek.” — Milliókat érő termény lesz hamuvá akkor, mikor annyi szegény ember sóvárogva néz még egy talat kenyérre is. — E héten a Kapitány-tanyán, Igricen és a Jogok-tanyán hamvadt el mintegy 50 szekényi buza. A kár nagyrésze a gazdákat sújtja, mert nem volt minden biztosítva.

— **Heten egy ellen.** Alig töltötte be Demeter Miklós a 18 évet, de azért a timári fiatalság féltékenyen, rossz szemmel nézett már rá. Meg is fogadták, hogy ellátják a baját. Ezen Timár községben azt érik, hogy jól helyben hagyják. Nagy György vállalkozott rá még hat legénnyel s úgy megverték Demetert, hogy agrázkódást szenvedett. Életben maradásához kevés a remény. A 7 gyilkost a csendőrség letartóztatta.

— **Egy pár körtéért.** Bármennyi büntetés legyen is része: gyermeknek legnagyobb kedvtelése a fára mászás. — E tekintetben nincs különbség fák között, legfőkébb, ha az a fa gyümölcsfa, s jó édes gyümölcsöt lehet róla szedni. — Tiszanagyfalun ez a szokás ismét áldozatot követelt. Lang János 9 éves fia körteszedni felmászott a fára, de nem ügyelt magára eléggé: — lebukott és koponyatörést szenvedett. Szülei csak holtan akadtak rá, s miután a szerencsétlenség beigazolást nyert, Russay Andor dr. körorvos véleménye alapján a kir. ügyészség megadta az eltemetési engedélyt.

— **Athletikai házi verseny.** A Nyiregyházi Torna és Vivó Egyesület f. hó 6-án vasárnap délután 4 órai kezdettel atletikai háziversenyt rendez a bujtosi sporttelepen. Az érdekesnek ígérkező viadal egyes számai a következők: 100 yardos síkfutás junioroknak, 100 yardos síkfutás senioroknak, fél angol mérőföldes síkfutás, 4×100 m. stafétafutás, 120 yardos gátfutás, távolugrás, súlydobás, diszkosz dobás, gerelydobás. — Belépőjegyek: Tribünülés 60 fillér. Állóhely és diák-jegy 30 fillér.

— **Mulatság Rakamazon.** A rakamazi tűzoltók kedélyes estére készülnek ma. — Saját pénztáruk javára táncmulatságot rendeznek a polgári vendéglő összes termeiben. Ez a mulatság Rakamaz és környékének épen kapóra jön, már régen volt részük a vigasságban.

A székesfővárosi Szent Rókus köz-kórház főorvosai már egy emberöltővel ezelőtt megállapították, hogy a természetes **Ferencz József**-keserűviz rendkívül kedvező vegyalkatrészeinél fogva nemcsak könnyen bevehető, hanem a többi hashajtó ásványvizekhez képest kisebb mennyiség bevétele után még rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt, mint azok. Ezért az orvosok, mint igen hatásos hashajtót, a Ferencz József-vizet kiválóan ajánlják. Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapesten.

— **Baruch Jenő** okleveles mérnök műszaki irodáját Vay Ádám utca 18 szám alá helyezte.

— **Lezuhant a tetőről.** Horváth Lajos köművest súlyos szerencsétlenségbe sodorta ma délelőtt vigyázatlansága. A „Nyiregyházi Takarékpénztár Egyesület” új palotájának fedelén dolgozott; nem ügyelt magára s lezuhant a kövezetre. Felgyógyulása kétes.

— **Gyujtogató gyermek.** Aratás után legfélelmesebb ellensége gazdáinknak a tűz. Nem is tudni, honnan kerekedik s már ezeket érő élet hamvadt el. Az emberi vigyázatlanság legnagyobb részben a tűz előidézésénél, de vajon ki hibás olyankor, ha gyermekek pajkossága hozza a vést? . . . A végzet! Tiszabercelen Stéfán Pál 11 éves gyermek az asztagok körül játszadozott, tűzszerszámot vett elő s azt gyujtogatta. Három szekér szénája hamvadt el ettől Stéfán Mihálynak. A további kárnak a közelben volt munkások vették elejét.

— **Pöstyén titka** nem titok többé, mivel immár mindenki tudja, hogy Pöstyén-fürdő bámulatos fejlődését nemcsak csodás hatása rádiumos iszapjának köszönheti, hanem annak az óriási választéknak is, mely ezen a fürdőhelyen lehetővé teszi, hogy mindenki viszonyaihoz mérten használhassa a kurát. Mőfelett fontos körülmény ez, mert a legtöbb fürdőhely költségeit csak a módos közönség birja el, míg Pöstyén-fürdőn a legnagyobb fényűzés mellett a legszerényebb igényűekről is van gondoskodás.

— **Szilágyi és Diskant** miskolci gépgyáros cég könyökszerkezetű és víznyomású kitűnő szőlősajtóira, valamint a legújabb „Villám” központfutó bogyzó és zuzógépére felhívjuk az olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített Rákóczi „kettős kosaru” sajtók, amelyeknél a régi világ fából készített sajtója egyszerűen egyesítve van, a legújabb technika vívmányaival. A sajtók felsőrésze acél, alsórésze faszervezet. Eanátfogva a must sehoisem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell össze vagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági országos és az 1906. évi nagyváradi kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

— **A gyermek okszerű táplálásának** egész irodalma van, ebben az orvosok ismerik ki csak magukat és ezért mindenkor azt ajánlják a gyermekes anyáknak, hogy az elválasztás pillanatától kezdve a gyermek csak Phosphatine Falières-sel legyen táplálva, mert ez esetben nem kell bélzavaroktól tartani és egyszersmind biztosítva van a csontrendszer fejlődése és ki lesz kerülve minden fogzási nehézség.

**A gazdasági és iparkiallitáson ezüst
éremmel és diszoklevéllel kitüntetve.**

Gabulya Mihály

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó
: : és plisszérozó intézete : :

Pazonyi-utca 13. Bejárat Véső-utca felől.

Van szerencsém szives tudomására adni a t. közönségnek, hogy intézetemben ruhák a legkényesebb igényeket is kielégítően bármily színre festetnek és vegyileg tisztítatnak. Egyben bátorkodom szives figyelmét

fehérnemű-tisztító osztályomra

felhívni, ahol kezelők, gallérok stb. szintén meglepő szépen 5 nap alatt tisztítatnak.

Midőn szives megbízásaikat kérem, vagyok mély tisztelettel

Telefon 248. sz. **Gabulya Mihály.**

CSARNOK.

Attila sirja.

Közli: **Pataky István.**

Arról, hogy hol van a hun király sirja, sokat irtak már és fognak is írni. Kézai, Thuróczy, a névtelen jegyző, Thierry és mások súlyos indokokkal mutatták ki, hogy hol lehet a keresett sir. — Magyarországon kívül keresték már Galiciában is, sőt Olaszországban egy párszor meg is találták már, de azért még sincs.

Ez a sir ránk nézve olyan feltalálhatatlan, mint Petőfi sirja.

De keresték egyszer azt a somogy-megyei Attala község határában is.

Hogy Attila sirjának Attala község határában kell lenni, elsősorban Főt, Melhard Gyula, az attalai róm. kath. plébános állította. Véleményét a régi község nevén kívül, sok olyan indokkal erősítette, mint akár Szabó Károly, vagy nem tudom én ki. Mert ha az eredmény ugyanaz volt, ugyanazok voltak az indokok is. — Vagyis egyenlő értékűek.

Melhard Gyula megírta Somogy-megyei rendi történetének egy részét; mély tanulmányt igénylő értékes munka az. Senkisémet kétkelkedhetett tehát abban, hogy Melhardnak Attila sirja körüli kutatása, következtetése, komoly munka, mintahogy még arról is mindenki megvolt győződve, hogy Melhard az ő véleményének helyességét megcáfolhatatlannak tartja és erősen hitt abban, hogy ásatás esetén sikert ér el. Az ő véleménye az volt, hogy Attilát tényleg a Duna medrébe temették el. Attalától azonban a Duna, ha a térképre nézünk is láthatjuk, ha nem is tulságosan, de elég messze van.

— Igen — most. Felelt erre Melhard. De ki bizonyítja azt nekem, hogy abban az időben nem itt volt egyik partja, ahol most az Attiláról elnevezett falu fekszik, ki bizonyítja be nekem azt, hogy a nagy király nevét nem azért őrizte meg e hely, mert egyik és talán kedvelt tartózkodási helye itt volt? A Duna sohse volt olyan majdnem állóvíz, mint a Balaton, a folyók ma is tudnának maguknak új irányt törni, akkor pedig az ilyen szécséyüket nyugodtan elégit-

hették ki. A név pedig hogy maradhatott fenn, ha nem annak a királynak a nevet örízné, akinek valamely nagy tette e helyhez fűződik, a jelen esetben az, hogy itt is lakott és itt kívánta magát eltemettetni.

Melhard Gyula oly élénken, oly meggyőződéssel tudott erről a kérdéstről beszélni, hogy egy ízben a Mernyén lakó Bertalan Alajos piarista kormányzó azt mondta neki: — Gyula, ne hallgassuk el a dolgot. Csináljunk egy ásatást, de ne értesítsük a muzeumistákat.

— Hiszen nem is akarom még most országossá fujni a dolgot.

— Az a kérdés, hogy a föld, ahol ásatni szeretnél, kié?

— A tietek. A piaristáké.

— Akkor jól van. Még ma utazom Pestre. Holnapután itt lesz az engedély.

Melhard nagyon, őszintén megörült.

Bertalan Alajos, a daliás piarista azonban csak mosolygott a saját gondolatától elkábitott ember gyermekes öröme.

— Rögtön megyek a főbíróhoz, Trombitás Mihályhoz, hogy ő meg eszközölje ki a közigazgatási engedélyt.

— Helyes. Kaposváron úgy is kell várnom, beszélék Tallián főispánnal, vagy Gabsovits főjegyzővel, hogy azonnal közöljék az engedélyt.

*

Már harmad nap közölte Trombitás Mihály igali főszolgabíró Melhard Gyulával, hogy az engedély meg van adva. A hatóságot, mint a járás főbírája, ő fogja képviselni. A határnapot vele azonnal közöljék.

*

A határnapot megelőző délután egy társzeker három jó nagy ládával indult Mernyéről Attala felé. A kocsis és három megtermelt cseléd ült a társzekerben. Két óra múlva egy kocsi fordult ki a mernyei kormányzó lakból. A kocsiiban ült a kormányzó, Trombitás Mihály főszolgabíró és Villax Gyula az igali jegyző. Ez utóbbit azért vitték, hogy a jegyzőkönyvet vezesse, és mert olyan pénzüsmérő volt, hogy kártyázás közben nemcsak a hamis pénzt ismerte meg, ha az asztalra dobták, de majdnem mindig megtudta mondani, hogy melyik évben csinálták a jó pénzt.

Mert annak minden évben kopni kell és így, amíg maga a pénz öregszik, a hangja fiatalodik. Elmentek még Igalból Melitskó Miklós járásbíró és Hnek György plébános, Kaposvárról Gabsovits főjegyző, Andorka Elek ügyész, Dánielovits gymn. igazgató és... De hát már nem sorolom elő a többi neveket, mert már ez a sok név is igazolja, hogy közleményem az igaz történetet adja elő. Elég az hozzá, hogy 20 ember jelent meg az attalai plébánián. — Ezek az urak bizonyára értettek a régiségekhez, ha nem is annyira, mint dr. Józsa András.

Hogy pedig a mai nap célja és az ital közt is meg legyen az összhang, Melhard Gyula a reggelihez csak is jó ó borokat rakatott fel, sőt a kirendelt 20 ember is csak s ó szilvóriumot kapott.

Ez ugyan nem került a plébánosnak semmibe, a tegnapi társzeker hozta Mernyéről.

Az étkezés alatt Melhard Gyula sok régi iratot, könyvet hozott elő s folyton magyarázta a jó ízűen falatozó és rája nem ügyelő régiség keresőknek, hogy régebben nem is Attalának, hanem Attilának nevezték a falut és csak buta jegyzők (pardon Takács és Villax jegyző urak én a régieket értem) az oka, hogy még irni sem tudván, egyszer Ataló, Atálló, Attalának irták a nevét s hogy mégis a három közt ez volt a legjobb hangzásu, ezt a nevet tartották meg.

Eközben óriási nagyságában odahajolt az asztalra, hogy mutogassa is az infamis rossz írásokat.

A közelében levők kénytelenek voltak odébb húzódn.

Dehogy hagyták volna abba a jó fácány pecsenye evését.

Csak a kötelelességtudó hivatalos kiküldött, Trombitás Mihály nézett az írásra.

— Ejnye a jó meg csé, csakugyan úgy van.

Hanem ahogy ritkás bajusza alatt mosolygott, azt hiszem ő is csak mutatta, hogy nézi.

— Nézd meg te is Kollár — szolt a mellette evő urhoz. Dr. Kollár Lajos orvos oda se nézett, csak úgy mormogta: majd ha beteg lesz.

A társaság egyhangú véleményen volt a tekintetben, hogy a bor ó is, jó is. — Andorka Elek azt indítványozta, küldjenek ki magukból szűkebb bizottságot ők pedig itt várják be az eredményt.

Melhard Gyula ez ellen tiltakozott s nem átalotta kijelenteni, hogy csodálkozik hogy lehet olyan uriember, aki a mai cél iránt érdeklődni nem tud, de különben is ő minden ajtót becsuk, minden bort, ételt lehordat és aki akar maradjon, de még kenyér sem lesz.

De már akkor miért maradnának?

Trombitás Mihály is kijelenti, hogy nem tartaná baráti dolognak, ha valakik itt maradnának, amikor van a társaságnak egy tagja, akinek nem szabad választani, mert hivatalosan jelen kell lennie.

Persze mindenki csak tréfált.

*

Ás, ás a 20 napszamos, először olyan völgyekben, amelyek kevés képzelettel régi folyó medernek voltak tarthatók, aztán olyan dombokon, amelyek nem látszottak természetesenek, aztán össze-vissza.

Takács Károly, az attalai jegyző odasug Dr. Kollárnak: — Tizenkét óra felé jár az idő, csodálom, hogy mégsem találtak valamit. Pedig Bertalan is itt van.

Dr. Kollár bámulva nézett Takácsra. Hát egyáltalán miért biztos hogy találnak? — Bertalan a földbe lát?

Ellenben Villax, a Bertalan kormányzó által választott jegyzőkönyvvezető olyan mosolylyal intett Takács felé, ami azt jelentette, mindjárt, nézd csak!

— Hah! kiáltott fel Bertalan — itt friss ásás van, valaki megtudta, hol akarunk ásatni és próbát tett. Ássátok ezt. A piaristák négy cselédje ugrott elő. Pár perc alatt kiásták a megbolygatott helyet. Bizony nem volt ott semmi, sem nyoma, hogy kivettek volna valamit, csak föld és föld, jó fekete föld.

Hát nézzük mellette. A négy ember közvetlen mellette ástott. Előbb bizony nehezen ment az ásás, jó mélyre haladtak, midőn könnyebben, sokkal könnyebben ment. Mintha az előbbi gödörből oldalról ástak volna arra a helyre.

Egyszerre köven koppant meg mind a négy ásó. Hátha az? Hátha csakugyan itt a sir. A rég keresett sir. Kapartak, kapartak az emberek. — Hatalmas, vastag, rettentően rozsdás vasdarab látszott.

Villax Gyula beugrott a sirba; elfogta a nagy indulat.

Kaparta a rozsdás vasat.

Betük! kiáltott.

Majd később: Hisz ez magyar!

És elkezdte értelmetlenül betűzgetni, egyszer felkiált:

Furcsa ez. Az van rajta:

„Óh Melhard Gyula, miért háborgatsz engem!”

Ezt is a tegnapi mernyei szekér hozta.

*

Melhard Gyula nem haragudott a tréféért.

Visszaadta adta ő azt Bertalan kormányzónak. Hogy mikép, majd azt is elfogom mondani.

Hanem azért, mint Galilei, ő is rá dobantott földanyánkra és azt mondta hogy:

„Mégis ezen a tájékon kell lenni, még is itt fogják megtalálni.”

*

Az este azonban nagy mulatság volt a plébánián. Folyt a bor, huzta a vályogvető. Rosszul, de az uraknak jó volt.

Egy kötekedő szót nem ejtettek Melhardhoz.

Mindenki érezte, hogy egy talpalatnyival sem szabad tovább menni. Az bizonyos volt, hogy a tudós plébános lelke mélyében hiszi, vallja, hogy az ő feltevése volt az igaz.

*

Melhard a hatalmas, erős ember alig 5 évig élt még ezután. Háza mindig nyitva állott. A vendéglő nélkül szűkölködő faluba érkező hivatalnokok mind oda szálltak s így megesett, hogy 16—20 ember is gyűlt össze a plébánián.

A nép ilyenkor összesugott:

Talán megint az Attila király sirját akarják keresni.

Szerkesztői üzenetek.

A. M. Sofia. Megkaptuk, köszönjük, de már ezen a héten nem használhattuk föl. Jövőre biztosan.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:
kopcsányi Hlatky-Schlichter Gyula.

3015—1911. áu. sz.

Árverési hirdetmény.

Nyiregyháza város árvaszéke közhírré teszi, hogy a kiskoru Egert Róza tulajdonát képező s a nyiregyházi 7103 sz. betétben A. I. 1—4. sorszámok alatt fölvevett 77 hold 429 □-öl területű szántó a Sima pusztán 1911. évi augusztus hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor a helyszínen, vagyis a Felső-Simán megtartandó önkéntes nyilvános árverésen 1911. évi október 1 től 1917. évi október 1-ig terjedő 6 (hat) évi időtartamra a leg-többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Ajánlatok az egész birtoktestre, nemkülönben s egyidejűleg az egész birtoktest 1/4 (egynegyed) részeire is külön-külön tehetők.

Bánompénz az egész birtoktestre teendő ajánlatnál 250 korona, az ingatlan 1/4 részeire teendő ajánlatoknál 100—100 korona, mely összeg az ajánlat gyámhatósági elfogadása után 15 nap alatt a fél évi haszonbér összegére egészítendő ki.

Az évi 2 (kettőszáz) korona egyenlő részletben, mindenkor előzetesen és pedig minden év október és április első napjain a gyámpénztárba fizetendő.

Kikiáltási ár az egész birtoktestre 2000 korona, — a negyedrészenkre egyenkint 650 korona.

A bérlet tárgyát képező ingatlanok sem albérlésbe nem adhatók, sem a bérlet másra át nem ruházható. A haszonbérlet tartama alatt a bérlő részéről sem felmondásnak, sem haszonbér leengedése iránti kérelemnek helye nem lehet.

Köteles a haszonbérlet a haszonbérlet ingatlanon termelt összes takarmányneműket állatállományával a helyszínen felétetni, azt egészében a haszonbérlet ingatlan trágyázására fordítani s ezenfelül az ingatlant az egyszerű gazdálkodás követelményeinek megfelelőleg akár istálló-, akár műtrágyával akként megtrágyázni, hogy a föld termőképessége biztosítottassék.

Az esetre, ha a haszonbérlet a fizetési feltételeket, avagy a birtoktest kellő trágyázása iránt vállalt kötelezettségét nem teljesíté, a haszonbérbeadó, illetve Nyiregyháza város árvaszéke által a haszonbérlet a bérletből azonnal kizördíthető s az ingatlan az ő kárára és veszélyére másnak kiadható.

Kelt Nyiregyháza város árvaszékének 1911. évi augusztus hó 2-án tartott rendkívüli üléséből.

Majerszky Béla,
árvaszéki eln.

KIADÓ

egy csinosan butorozott,
különbejáratu, jó világos
utcai szoba az

UJ-UTCA 11. szám alatt.

Aki gyomorfájó, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandó, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schumann gyógyszerész-től Stockerauban.

Aki szabályosni és épségben tartani akarja jó emésztését, használja a Schumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól éri magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és elmezdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes és kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tetszőleg 3 phiolával. A 10 gyomorsó pasztillával K 1-50. Póztai széküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésénél — utánvétellel —

SCHAUMANN gyógyszerész
Stockerauban.
Kapható minden gyógyszerertárban.

Nagy választék!!

≡ a legújabb napernyőkben ≡

Mesés olcsó árban

Feuer Miksáné

férfi-, női- divat és rövidáru üzletében

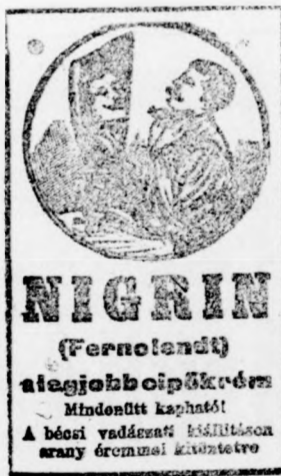
Nyiregyházán, városház palota mellett
Bethlen (Szentmihályi)-u. oldal.

„Kollarit“

(bőrlemez) a jelenkor legjobb tetőfedőlemeze. — Egyedelőrusító Nyiregyháza és vidékére:

Wirtschaftler Armin

vaskereskedő Nyiregyháza.

INGYEN!

kap egy pompás hangverseny beszélő-gépet, ha 10 lemezt vásárol 20 forintért, de csak

Wagner

a „Hangszer-király“ nál.

Budapest, József-körút 15-ik szám. Okvetlen kérjen lemezejegyzéket.

Javítóműhely. Más nyelvi lemezesez.

Könyvnyomda. Könyvkötészet.
Irodaszer nagyraktár.

Borbély Sámuel

Nyiregyháza, Városháza-palota.

Telefon 140.

Telefon 140.

Könyvnyomdamban, amely új betűkkel és gépekkel van felszerelve, jutányos áron készülnek üzleti- és gazdasági nyomtatványok, esketési- és eljegyzési értesítések, háli meghívók, hivatalos nyomtatványok, névjegyek stb. stb.

Könyvkötészetemben csinos és tartós munkák gyors és olcsó készítése. Irodaszerekből nagy raktár.

Szállítások az egész megyében. Vidéki megrendelések pontosan elintéztetnek. Jegyző és ügyvédi nyomtatványraktár.

KINCSET ÉR

a **TORDY**-féle

Hollandi 3 király tea,

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyuttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomorbajon is segít. — Csomagja (kbl 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fillér.

Készítő:

Tordy Gy. okl. gyógyszerész

Budapest, Üllői-ut 89-ik szám.

Nyiregyháza legnagyobb választéka butoráránál

Alapítva 1903.

Pazonyi-utca 10. sz.

Üzletem kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint, állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, citrom, paliszánder, mahagoni és más különféle anyagokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, uri és női szalon berendezéseket, vas, félréz és egész réz háló és vendégszoba berendezéseket, ugyszintén egyszerűbb, de jó kivitelű matt butorokat (tömör tából is) stb. stb. itt fel nem sorolható de raktáron levő különféle butorokat is utólérhetetlen olcsó árban árusítok.

Tisztelettel

Glück Jenő

Üzletem szombat és izr. ünnepeken zárva.

Raktáron állandóan 200 különféle lak berendezés található.

Hegyi Lajos

hirdetési irodája

folyó évi augusztus hó elsején

BUDAPEST, VII., Király-utca 67.,

I. em. áthelyeztetett.

Mindennemű hirdetések és reklámok felvétele az összes fővárosi, - vidéki- és külföldi lapok és naptárak részére eredeti árban. Költségvetések és ajánlatok díjmentesen

Egy jókarban levő cimbalom

jutányos áron eladó!

Cim a kiadóhivatalban.

20 hektoliter ujbór és 20 hektoliter óbor, mindkettő kétszer szinelve, tisztán tarva

eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

A szántói savanyúvíz-forrás

vidéki **főelárusítókat** keres. A víz igen olcsó és nemcsak mint gyógyvíz használatos, hanem nagy természetes szén-savtartalmánál fogva hivatott az annyira elterjedt szódavizek és telített vizek helyettesítésére. Fix számlára kizárólagos elárusítás biztosított. — Erdeklődők írjanak

„Természetes savanyúvíz“

jelige alatt.

Budapest, postafiók 239.

Kötőgépek!

Ujdonság háztartási és ipari célokra. Kényelmes

részletfizetésre

is kapható. Kérjen árjegyzéket. Tanítás Budapesten ingyen.

Fogl József Lajos
műgépész, Budapest, VI., Aradi-a. 11.

Kovács Gyula

műbutorgyáros butorcsarnoka

megnyilt

Debreczenben, Hunyadi-utca 17. sz.

(Demetrovics-palotában).

„A köztudatba ment át“ hogy

csak is

KÁLLAI LAJOS

motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28.

szállítja teljes jótállás mellett a leg-híresebb motorcséplőkészleteket.
— Saját érdekében kérjen minden gazda disz-főárlapot, melyet ingyen bérmentve küld a gyár.

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel.

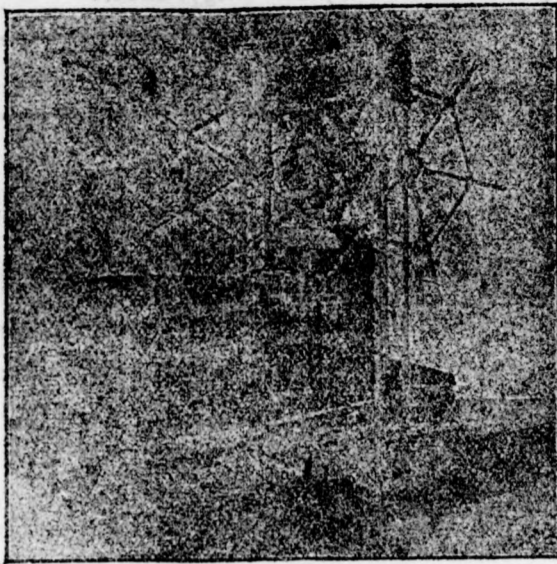
BUTOR!

Hálók, ebédlők, uriszobák, zongorák, szalonok, teljes szálloda, fürdő, penzió- és kastély-berendezések még soha nem létezett előnyös fizetési feltételek mellett szállítanak bár-hova. — Költségvetés díjtalan. — Nagy album 1 korona.

Modern Lakberendezési Vállalat

Budapest, Szerécsen-utca 10.

1907. évi kiállításon aranyérem és diszoklevé I.

1901. temesvári kiállítás: I. díj diszoklevél. — 1902. országos gazdasági kiállítás Pozsony: I. díj aranyérem. — 1902. borászati kiállítás Eger: I. díj diszoklevél és aranyérem. — 1906. Nagyvárad: I. díj diszoklevél.

Borsajtók

legújabb rendszerű, könyökszerkezetű „KOSSUTH“, „KINCSEM“, „HEGYALJA“, „ACÉLORSÓS“, a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű viznyomású (hidraulikus)

kettős kosaru sajtók
nagyüzemű préseléshez.

Sajtóink főelőnye: a must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető! Szőlőzúzók és Bogyzók. „VILLÁM“ legújabb centrifugális bogyzó és zuzógépek

Szilágyi és Diskant

gépgyára Miskolcz.

Árjegyzék ingyen.

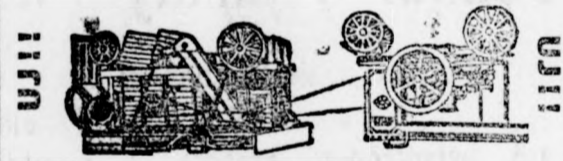
Kállai Testvérek

motor-gyárában

Budapest, Nagymező-utca 43. sz.

Az egész országban legjobbnak elismert „Gloria“ benzínmotorok, motorcséplőkészletek, nyersolajmotorok, teljes malomberendezések részletre

legolcsóbban kaphatók.

Nagy munkaképesség!

Teljes jótállás! Árjegyzék ingyen!

Használt motorok, gőzgépek, cserébe vétetnek.

Ha

Ön

gyári munka helyett

csinos

tartós és olcsó cipőt akar viselni, más-kép el nem éri, csak ha

mindig

Lakatos Lajosnál

(Kossuth-tér) vásárol, — ki nem hirdeti, hogy

nincs többé fájós láb

s emellett gyári árut ad el, — hanem maga, mérték után készíti a cipőket, a legkitógástalanabb kivitelben.

Szabolcsvármegye

legnagyobb butor-áruháza

Nyiregyházán, a törvényszék mellett.

Legújabb stílusú palisszander, mahagoni és fehér fényezett háló és ebédlő berendezések. Angol uri és női szalon garnitúrák. Ebédlő diványok. Megfelelő árak.

Pontos kiszolgálás!

Pontos kiszolgálás!

LEFKOVITS ZSIGMOND

hajlított fa-, vas- és rézbutor nagy raktára.